

V Bruseli 24. 4. 2017
COM(2017) 189 final

SPRÁVA KOMISIE RADE

**Správa o vykonávaní dlhodobej vnútroštátnej schémy pomoci pre poľnohospodárstvo
v severných regiónoch Fínska a Švédska podľa rozhodnutí Komisie 2009/3067
a 2010/6050 za roky 2011 – 2015**

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. VŠEOBECNÉ ZÁSADY SEVERSKEJ POMOCI	3
2.1. Ciele pomoci	3
2.2. Povolenia Komisie.....	3
2.3. Regióny, na ktoré sa vzťahuje pomoc.....	3
2.4. Vzťah k výrobe	4
3. REFORMA SEVERSKEJ SCHÉMY POMOCI	4
4. SEVERSKÁ POMOC VO FÍNSKU 2011 – 2015	5
4.1. Udelené povolenia	5
4.2. Vyplatená pomoc	7
4.3. Objemy výroby v oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc	8
4.4. Vývoj poľnohospodárstva v regióne, na ktorý sa vzťahuje severská pomoc.....	9
5. SEVERSKÁ POMOC VO ŠVÉDSKU V ROKOCH 2011 – 2015	11
5.1. Udelené povolenia	11
5.2. Vyplatená pomoc	12
5.3. Objemy výroby v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc	13
5.4. Vývoj poľnohospodárstva v regióne, na ktorý sa vzťahuje pomoc	13
6. ZÁVERY	14
6.1. Fínsko.....	14
6.2. Švédsko	15

1. ÚVOD

Komisia na základe článku 142 Aktu o pristúpení Rakúska, Fínska a Švédska k Európskej únii¹ oprávnila Fínsko a Švédsko poskytovať dlhodobú vnútroštátnu pomoc na poľnohospodárstvo v severných regiónoch v záujme zachovania poľnohospodárskej činnosti. Táto pomoc sa označuje ako severská pomoc (ďalej len „pomoc“).

Táto správa sa predkladá Rade v súlade s príslušnou požiadavkou na podávanie správ, ktorá sa uvádza v článku 143 Aktu o pristúpení, kde je stanovené, že Komisia Rade rok po pristúpení a následne každých päť rokov predloží správu o udelených povoleniach a výsledkoch pomoci poskytnutej na základe týchto povolení. Predchádzajúce správy sa vypracovali v rokoch 1996, 2002², 2007³ a 2012⁴.

2. VŠEOBECNÉ ZÁSADY SEVERSKEJ POMOCI

2.1. Ciele pomoci

Pomoc sa poskytuje najmä na udržanie tradičnej primárnej výroby a spracovania, ktoré sú prirodzeným spôsobom prispôbené klimatickým podmienkam dotknutých regiónov, na zlepšenie štruktúr výroby, odbytu a spracovania poľnohospodárskych výrobkov, uľahčenie nakladania s nimi a na zabezpečenie ochrany životného prostredia a zachovania krajiny.

2.2. Povolenia Komisie

Pomoc sa povoľuje samostatnými rozhodnutiami Komisie⁵ pre Fínsko a Švédsko. Maximálna ročná platba pre Fínsko je v súčasnosti 382 miliónov EUR. V prípade Švédska predstavuje maximálna ročná platba povolených súm 318,67 miliónov SEK (približne 35 miliónov EUR)⁶.

Základné podmienky sú stanovené v článku 142 Aktu o pristúpení. Celková výška poskytnutej pomoci by mala byť dostatočná na udržanie poľnohospodárskej činnosti v severných oblastiach, nesmie však spôsobiť, aby celková podpora prevýšila úroveň podpory v referenčnom predstupovom období vymedzenej v povoleniach. Pomoc sa takisto nemôže vzťahovať na budúcu výrobu ani viesť k zvýšeniu výroby vo vzťahu k referenčným úrovniam, ktoré stanovila Komisia.

2.3. Regióny, na ktoré sa vzťahuje pomoc

Regióny, na ktoré sa vzťahuje schéma pomoci, sú vymedzené v príslušných rozhodnutiach a nachádzajú sa na sever od 62. rovnobežky a v niektorých priľahlých oblastiach južne od tejto rovnobežky, ktoré majú porovnateľné klimatické podmienky podstatne sťažujúce poľnohospodársku činnosť. Pri vymedzení oblastí sa brali do úvahy faktory ako nízka hustota obyvateľstva (max. 10 obyvateľov/km²), podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP) z celkovej plochy (< 10 %), podiel poľnohospodárskej plochy využívanej na pestovanie

¹ Ú. v. EÚ C 241, 29.8.1994.

² Fínsko KOM(2002) 102, 25.2.2002; Švédsko KOM(2002) 105, 1.3.2002.

³ Fínsko KOM(2007) 459, 31.7.2007, Švédsko KOM(2007) 416, 31.7.2007.

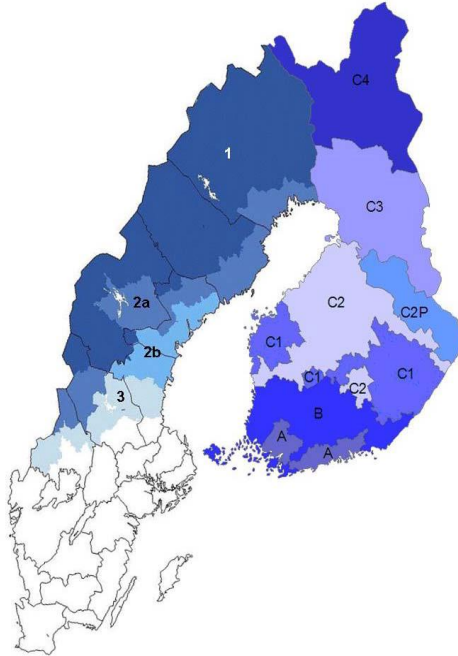
⁴ COM (2012) 358 final, 29.6.2012.

⁵ Komisia v roku 1995 prijala prvé rozhodnutie týkajúce sa Fínska (95/196/ES), zmenila ho rozhodnutím 2002/404/ES a rozhodnutím K(2009) 3067. Toto rozhodnutie bolo naposledy zmenené rozhodnutím C(2015) 2790. Prvé rozhodnutie týkajúce sa Švédska sa prijalo v roku 1996 (96/228/ES) a prepracovalo sa rozhodnutím K(2010) 6050, ktoré bolo naposledy zmenené v roku 2015 rozhodnutím C(2015) 6592. Posledné uvedené rozhodnutie nadobudlo účinnosť 1. januára 2016 a jeho zmeny by preto nemali mať vplyv na päťročné obdobie, ktorého sa týka toto oznámenie.

⁶ V tejto správe sa použil výmenný kurz 9,0 SEK/EUR.

plodín určených na ľudskú spotrebu z VPP ($\leq 20\%$) a obce obklopené inými v rámci uvedených oblastí (aj keď nespĺňajú tie isté požiadavky).

Rozloha oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc a toto oznámenie, je vo Fínsku 1 417 140 hektárov (ha) VPP (55,5 % celkovej VPP) a vo Švédsku 335 881 ha VPP (11 % celkovej VPP).

Obrázok 1: Fínske (C1 – C4) a švédske (1 – 3) podporované oblasti

2.4. Vzťah k výrobe

Pomoc sa obmedzuje na špecifické poľnohospodárske odvetvia, ktoré sú vymedzené v príslušnom rozhodnutí pre každý členský štát.

Pomoc sa poskytuje na základe výrobných jednotiek, a to buď dobytčích jednotiek (DJ) alebo hektárov, s výnimkou podpory na mlieko a prepravu mlieka, v rámci ktorej sa poskytuje podpora na dodané a prepravené množstvá. Pokiaľ ide o soby, fínska pomoc sa poskytuje na kusy.

Ako sa už uviedlo, pomoc sa nemôže vzťahovať na budúcu výrobu ani spôsobiť zvýšenie výroby vo vzťahu k referenčnému obdobiu. Referenčné obdobia pre každé odvetvie v danom členskom štáte sú určené v príslušnom rozhodnutí. Referenčné množstvo pre produkciu mlieka vo Fínsku sa niekoľkokrát zosúladiť s vývojom v odvetví mlieka v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). Preskúmaním fínskej schémy pomoci v rokoch 2009 – 2010 sa však odstránilo prepojenie medzi jednotlivými kvótami na mlieko v rámci SPP a vyplácaním pomoci. Namiesto toho sa zaviedlo obmedzenie uplatňované do skončenia systému kvót na mlieko, podľa ktorého sa uvedená pomoc nebude vyplácať na množstvo mlieka, ktoré bolo vyprodukované v uvedenom regióne a na ktoré sa vzťahuje poplatok za nadbytočné množstvo.

3. REFORMA SEVERSKEJ SCHÉMY POMOCI

Po dokončení hodnotenia schémy pomoci v roku 2007 sa uskutočnilo preskúmanie, ktorého cieľom bolo zjednodušiť schému a zosúladiť povolenia s cieľmi Aktu o prístupní. Pokiaľ ide o zjednodušenie, v prepracovanom znení z roku 2009 sa preskupili rôzne výrobné odvetvia

a v prepracovanom znení z roku 2010 sa spresnili maximálne priemerné sadzby pomoci pre celé fínske a švédske oblasti, na ktoré sa vzťahuje pomoc.

V súvislosti so zosúladením povolení s cieľmi stanovenými v Akte o pristúpení viedlo preskúmanie výrobných a platobných povolení k zníženiu maximálnej povolenej ročnej platby pre Fínsko zo 448,59 milióna EUR na 358 miliónov EUR. Pomoc pre odvetvia chovu ošípaných a hydiny sa preto oddelila od druhu výroby. V roku 2009 sa zaviedla náhrada škôd spôsobených dravcami. Táto náhrada sa zrušila v roku 2015.

Pokiaľ ide o švédsku oblasť, na ktorú sa vzťahuje pomoc, na základe preskúmania sa zistilo, že úrovne výroby v predchádzajúcich rokoch klesali. Na základe návrhu švédskych orgánov revízia rozhodnutia, ktorá sa dokončila v roku 2010, umožňuje zameranie pomoci na vyššiu výrobu s cieľom zastaviť tento pokles. V roku 2013 sa zaviedla dodatočná zmena, ktorou sa predchádzajúca štátna pomoc pre pestovateľov zemiakov začlenila do severskej pomoci, pričom sa zachoval celkový strop.

4. SEVERSKÁ POMOC VO FÍNSKU 2011 – 2015

4.1. Udelené povolenia

Rozhodnutím K(2009) 3067 sa povolila maximálna ročná pomoc vo výške 358 miliónov EUR od 1. januára 2009 do 31. decembra 2014. Rozhodnutie C(2015) 2790 sa uplatňuje od 1. januára 2015 a povoľuje sa ním maximálna výška pomoci 382 miliónov EUR, ako sa uvádza v tabuľke 1. Maximálna celková ročná výška pomoci sa zvýšila, keďže 24 miliónov EU dostupných podľa článku 182 ods. 7 nariadenia (ES) č. 1234/2007 („kontrola zdravotného stavu“) sa vyčerpalo vo februári 2014. V uvedenom rozhodnutí sa zvýšila aj maximálna jednotková pomoc a celková povolená pomoc na prežúvavce s cieľom poskytnúť stimul proti poklesu výroby.

Tabuľka 1: Ročná pomoc povolená podľa rozhodnutia C(2015) 2790

		Maximálna priemerná povolená pomoc na jednotku ⁽¹⁾	Jednotka	Maximálna povolená pomoc (mil. EUR) ⁽²⁾	Maximálny počet oprávnených výrobných faktorov
1. MLIEKO		10,9	centy/kg	193,7	1 776 765 ton ⁽³⁾
2. PREŽÚVAVCE				97,7	
Hovädzí dobytok	(4)	546	EUR/DJ		181 000 DJ
Bahnice a kozy		584	EUR/DJ		
Kone		252	EUR/DJ		
3. OŠÍPANÉ A HYDINA	(5)	266	EUR/DJ	37,0	

4. ZÁHRADNÍCTVO				25,4	
Skleníky	(6)	11,3	EUR/m ²		202,9 ha
Skladovanie záhradníckych produktov	(7)	18,5	EUR/m ³		
5. PESTOVANIE PLODÍN				58,3	
Všeobecná pomoc podľa počtu ha	(8)	37	EUR/ha		881 825 ha
Pomoc na určité plodiny	(9)	145	EUR/ha		62 475 ha
Pomoc pre mladých poľnohospodárov	(10)	36	EUR/ha		
6. INÁ POMOC				14,9	
Soby	(11)	36	EUR/zviera		171 100 zvierat
Pomoc na prepravu mlieka a mäsa	(12)				
Zabezpečenie služieb pre živočíšnu výrobu	(13)				
Skladovanie lesných plodov a húb	(14)	0,10 – 0,42	EUR/kg		
Iná pomoc	(15)				

⁽¹⁾ Výška pomoci na jednotku sa môže v jednotlivých regiónoch odlišovať v rámci limitov maximálneho priemeru.

⁽²⁾ Maximálna povolená pomoc vo výške 382 miliónov EUR ročne.

⁽³⁾ Maximálny oprávnený počet za kalendárny rok a za kvótový rok 2014/2015.

⁽⁴⁾ Dojčiace kravy a jalovice určené na chov bez tržnej produkcie mlieka, samce hovädzieho dobytku > 6 mesiacov a zabitú jalovice, ako aj zabitú býky a voly v podporovaných regiónoch C3 a C4.

⁽⁵⁾ Oddelená pomoc. Referenčné množstvo nepresahuje 139 200 DJ.

⁽⁶⁾ Pomoc na produkciu v skleníkoch sa môže odlišovať podľa dĺžky vegetačného obdobia.

⁽⁷⁾ Pomoc sa môže odlišovať podľa technickej špecifikácie skladovacieho zariadenia.

⁽⁸⁾ Všeobecná pomoc podľa počtu hektárov na využívanú poľnohospodársku plochu (VPP) v podporovaných regiónoch C2 – C4.

⁽⁹⁾ Na základe obrábanej plochy, na ktorej sa pestujú obilniny (s výnimkou jačmeňa, ovsu a zmesi obilnín) a iné plodiny (repka olejná a iné olejnaté plodiny, bielkovinové a vláknité plodiny), cukrová repa, zemiaky na výrobu škrobu a jablká v podporovaných regiónoch C1, C2 a C2 sever. Pomoc na zeleninu, ktorá sa pestuje na otvorenom priestranstve, sa môže vyplácať v podporovaných regiónoch C1 – C4.

⁽¹⁰⁾ Pomoc pre mladých poľnohospodárov na využívanú poľnohospodársku plochu (VPP) v podporovaných regiónoch C1 – C4.

⁽¹¹⁾ V podporovaných regiónoch C3 a C4.

(12) Mlieko: Kainuu a provincie Laponsko a Koillismaa (severovýchodné Fínsko). Mäso: Provincia Laponsko.

(13) Pomoc sa môže vyplácať na služby, pomocou ktorých sa zachovávajú prevádzkové podmienky pre živočíšnu výrobu v oblastiach, kde sú vzdialenosti dlhšie než priemer.

(14) Maximálna výška pomoci: Pomoc sa poskytuje na množstvá, ktoré boli v skladoch na konci júna až po tieto maximálne množstvá: 0,34 EUR/kg v prípade lesných ostružín morušky; 0,10 EUR/kg v prípade iných lesných plodov a 0,42 EUR/kg v prípade lesných húb.

(15) Saamovia, prirodzené živobytie a chov sobov.“

4.2. Vyplatená pomoc

Severská pomoc

Počas rokov 2011 – 2015 sa celková výška vyplatenej ročnej pomoci pohybovala medzi 336,1 a 310,1 milióna EUR (tabuľka 2).

Tabuľka 2: Severská pomoc vyplatená vo Fínsku (v mil. EUR)

Podporované odvetvie	2011	2012	2013	2014	2015
Mlieko	161,1	161,1	161,1	167,5	170
Prežúvavce	71,1	70	69,7	70,3	70,1
Ošipané, hydina	30,84	26,41	20,85	20,26	18,5
Záhradníctvo	21,3	19,5	18,0	18,9	17,5
Pestovanie plodín	41,11	39,94	38,93	36,64	19,2
Iná pomoc	10,7	12	14,1	15,5	14,7
Spolu	336,1	329	322,8	329,1	310,1

Okrem nadmerných platieb vo výške 0,6 milióna EUR v roku 2014 v kategórii „Iná pomoc“ sa pri ročnej severskej pomoci poskytnutej vo Fínsku dodržali maximálne úrovne, ktoré sa stanovili v rozhodnutiach. Je potrebné uviesť, že v súvislosti s odvetviami, v ktorých celková výroba prekročila povolený počet oprávnených výrobných faktorov, sa uplatnilo pomerné zníženie pomoci na jednotku výrobného faktora s cieľom dodržať finančný strop povolený v rozhodnutí. Pokiaľ ide o nadmerné platby v kategórii „Iná pomoc“, za príčinu sa označilo nepredvídané zvýšenie náhrad škôd spôsobených dravcami z 6,83 milióna EUR (2013) na 8 miliónov EUR (2014). V roku 2015 sa tieto náhrady vylúčili z rozsahu pôsobnosti rozhodnutia o severskej pomoci.

Celková podpora v oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc

Poľnohospodárstvo v oblastiach podporovaných v rámci schémy pomoci využíva aj nástroje financované EÚ, konkrétne dva piliere v rámci SPP. Pre odvetvie poľnohospodárstva v podporovaných oblastiach sú spomedzi opatrení druhého piliera osobitne dôležité podpora pre znevýhodnené oblasti (znevýhodnené oblasti, od roku 2014 oblasti s prírodnými prekážkami) a agroenvironmentálne opatrenia. V rozhodnutí K 2000/405⁷ sa stanovil maximálny strop celkovej ročnej podpory v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, vo výške

⁷ Ú. v. EÚ L 154, 27.6.2000, s. 23.

1 118,9 milióna EUR (úroveň z roku 1993). Z tabuľky 3 vyplýva, že pri vyplatení pomoci v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, sa v období 2011 – 2015 v súlade s uplatneným právnym základom dodržal maximálny strop stanovený v rozhodnutí.

Tabuľka 3: Zhrnutie celkovej ročnej pomoci vyplatenej vo Fínsku vrátane pomoci EÚ (mil. EUR)

Rok	Priama pomoc, plne financovaná EÚ	Znevýhodnené oblasti (oblasti s prírodnými prekážkami) vrátane vnútroštátnej pomoci podľa pravidiel štátnej pomoci	Agroenvironmentálna podpora	Severská pomoc	Spolu
2011	274,2	311,5	177,3	336,1	1 099,1
2012	272,3	312,3	203,8	329,0	1 117,4
2013	258,9	311,3	193,2	322,8	1 086,2
2014	253,5	309,9	174,4	329,1	1 066,9
2015	212,7	276,5	146,7	310,1	946,0

4.3. Objemy výroby v oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc

Odvetvie mlieka

Takmer 80 % fínskeho mlieka sa vyrába v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc (údaje z roku 2014). Výroba sa sústreďuje v oblasti C2.

V päťročnom období vzrástla produkcia mlieka v oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc, o 4 %. V iných oblastiach Fínska produkcia klesla o 1,5 %. Produkcia bola najvyššia v hospodárskom roku 2014/2015 a najnižšia v hospodárskom roku 2012/2013 (1 874,2 tisíce ton oproti 1 774,5 tisíce ton). Produkcia prekročila stanovenú referenčnú úroveň vo všetkých hospodárskych rokoch okrem roku 2012/2013. Nadbytok v roku 2014/2015 bol rádovo 5,5 %.

Prežúvavce

Revidovaným rozhodnutím z roku 2009, ktorým sa povoľuje pomoc, sa zlúčili výrobné faktory pre hovädzí dobytok, bahnice, kozy a kone.

Produkcia hovädzieho mäsa v rokoch 2012 a 2013 klesala vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje severská pomoc, a v roku 2014 ďalej klesala v najsevernejších oblastiach, zatiaľ čo v roku 2014 v oblastiach C1 a C2 a v roku 2015 vo všetkých oblastiach mierne stúpila. Vo všetkých častiach krajiny bola v roku 2015 úroveň vyššia než v roku 2011. Pokiaľ ide o vnútroštátnu produkciu hovädzieho mäsa, ktorá dosiahla 85,8 milióna kg (2015), až 68,5 milióna kg pochádzalo z oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, najmä z oblasti C2 vzhľadom na úzky vzťah medzi produkciou mlieka a hovädzieho mäsa. Celková produkcia prežúvavcov ostala počas vykazovaného obdobia pod úrovňou maximálneho počtu oprávnených výrobných faktorov (dobyčích jednotiek).

Ošípané a hydina

Produkcia ošípaných klesla v rokoch 2011 až 2014 z 93,6 na 87,7 milióna kg a bola pod úrovňou z roku 2005. Na ostatnom území krajiny bol pokles produkcie trochu väčší. Približne 70 % produkcie bravčového mäsa prebieha v oblastiach, kde sa produkujú obilniny, v najjužnejších subregiónoch (C1), na ktoré sa vzťahuje pomoc, kde sa sústreďuje aj produkcia hydiny. Produkcia hydiny sa naďalej zvyšovala, v období rokov 2011 – 2014 vzrástla z 34,9 na 43,9 milióna EUR. Miera rastu bola vyššia než mimo oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc. Pomoc poskytovaná tejto skupine sa od roku 2009 oddelila od produkcie pri referenčnom množstve 139 200 DJ. Táto úroveň sa v rokoch 2011 – 2015 neprekročila.

Záhradníctvo

Pomoc na záhradníctvo sa poskytuje na produkciu v skleníkoch a skladovanie záhradníckych produktov. Produkcia sa sústreďuje v oblasti C1 (približne 74 % z celkovej produkcie). V období rokov 2011 – 2015 klesla z približne 202 ha na 194 ha. Mimo oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, klesla produkcia o trochu viac. Ročná referenčná úroveň pre záhradnícku produkciu v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, nebola prekročená.

Pestovanie plodín

Pomoc na pestovanie plodín zahŕňa „všeobecnú pomoc podľa počtu hektárov“, „pomoc pre mladých poľnohospodárov“ a „pomoc na určité plodiny“, ako sa vymedzuje v rozhodnutí. Pokiaľ ide o „všeobecnú pomoc podľa počtu hektárov“, v tomto päťročnom období bola VPP podporovaná v regióne, na ktorý sa vzťahuje pomoc, veľmi stabilná (630 000 – 640 000 ha), aj keď v porovnaní s predstupovou referenčnou úrovňou bolo zníženie VPP podstatné (30 %). Pokiaľ ide o „pomoc pre mladých poľnohospodárov“, v rozhodnutí sa nestanovuje maximálna úroveň oprávnených výrobných faktorov a nie je možné vykonať porovnanie. V oblasti „určitých plodín“ sa v rokoch 2011 – 2015 prekročil maximálny počet oprávnených hektárov o približne 15 % až 45 %. Nadmernú produkciu spôsobili najmä zmeny situácie na trhu, a to najmä zvýšenie dopytu po bielkovinových plodinách, ako aj mimoriadne dobrá úroda pšenice v rokoch 2011, 2014 a 2015.

Iná pomoc

Pokiaľ ide o soby, produkcia bola približne 156 000 zvierat v roku 2011 a takmer 157 000 zvierat v roku 2015 po tom, ako sa v rokoch 2013 a 2014 počet zvierat podstatne znížil. Maximálny počet oprávnených výrobných faktorov, ktorý sa stanovuje v rozhodnutí, nebol prekročený. Zvyšná časť inej pomoci nie je priamo spojená s produkciou.

Závery týkajúce sa objemov výroby

Na záver, vo vykazovanom období sa celková výroba v podporovaných odvetviach v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, zvýšila a prekročila maximálny počet oprávnených výrobných faktorov, pokiaľ ide o mlieko a „určité plodiny“. Toto prekročenie výroby nebolo v odvetví mlieka významné ani systematické, ale v prípade „určitých plodín“ bolo počas vykazovaného obdobia podstatné a trvalé. Fínsko prijalo opatrenia na zníženie stimulov na pestovanie určitých plodín prostredníctvom zmenšenia podporovanej oblasti z 58 575 ha v roku 2011 na 45 641 ha v roku 2013.

4.4. Vývoj poľnohospodárstva v regióne, na ktorý sa vzťahuje severská pomoc

V roku 2014 bolo vo Fínsku 52 775 poľnohospodárskych podnikov, z toho 57 % sa nachádzalo v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc – v porovnaní s rokom 2010 ide o pokles o 11 % na celoštátnej úrovni. Využívaná poľnohospodárska plocha sa viac-menej nezmenila, kým počet ha/poľnohospodársky podnik sa zvýšil, čo poukazuje na štrukturálne zmeny.

Štrukturálny vývoj bol podobný vo všetkých častiach krajiny, ale v najsevernejších oblastiach sa počet poľnohospodárskych podnikov znížil pomerne menej než v iných oblastiach.

Najviac sa v rokoch 2010 – 2014 vo Fínsku pomerne znížil počet záhradníckych podnikov (–35 %), potom nasledoval pokles počtu podnikov na chov ošípaných (–31 %) a mliekarenských podnikov (okolo –25 % vo všetkých oblastiach s výnimkou subregiónov C2 a C4, na ktoré sa vzťahuje severská pomoc, kde bol pokles na úrovni –18 %). Počet podnikov na produkciu hovädzieho mäsa a obilnín bol v regióne, na ktorý sa vzťahuje severská pomoc, pomerne stabilný a počet podnikov na chov hydiny vzrástol o 13 %, najmä v oblasti C.

Z údajov o produkcii a počtoch poľnohospodárskych podnikov vyplýva, že produkcia v oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc, vrátane najsevernejších oblastí, sa zachovala. Na základe ekonometrickej analýzy produkcie mlieka, ktorá sa uskutočnila vo výskumnom centre PTT (Fínsko), sa dospelo k záveru, že úspech severskej pomoci sa prejavil v zachovaní produkcie mlieka v regióne, na ktorý sa vzťahuje severská pomoc.

Význam severskej pomoci v prípade celkových príjmov poľnohospodárskych podnikov sa líši v závislosti od výrobného odvetvia, pričom najvyšší je pri produkcii mlieka (z 13 % na 28 %) a najnižší je pri produkcii obilnín (z 3 % na 7 %). Význam pomoci sa vo všetkých odvetviach zvyšuje, čím severnejšie sa oblasť nachádza.

Hospodársky kontext bol v celej krajine veľmi problematický. Zamestnanosť v poľnohospodárstve klesla o 7,7 %, ale ide o menší pokles než v prípade počtu poľnohospodárskych podnikov (–11 %). Zamestnanosť v poľnohospodárstve je pomerne oveľa významnejšia v oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc, než v ostatných oblastiach Fínska. Napríklad v oblasti C2 predstavoval podiel poľnohospodárstva na celkovej zamestnanosti 10,2 %, zatiaľ čo mimo oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc, sa príslušný podiel pohyboval medzi 1,1 až 2,8 %. Počet pracovných miest v potravinárskom priemysle sa v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, zvýšil.

Vďaka pokračovaniu poľnohospodárskej výroby v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, sa zachovalo mnoho environmentálnych služieb a otvorená poľnohospodárska krajina, ktorá je v regióne zriedkavá. Tento vývoj významne prispieva k zníženiu erózie a vyplavovania živín a má pozitívny vplyv na biodiverzitu. Zatiaľ čo trávnaté plochy sa v oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc, vo všeobecnosti zmenšili, územie, ktoré sa viac než päť po sebe idúcich rokov používalo ako trávnatá plocha, sa zväčšilo o 20 %. Naopak, v južnom Fínsku sa takéto plochy počas rovnakého obdobia zmenšili o 40 %.

5. SEVERSKÁ POMOC VO ŠVÉDSKU V ROKOCH 2011 – 2015

5.1. Udelené povolenia

Po predchádzajúcom päťročnom období bolo Švédsko oprávnené vyplatiť 318,67 milióna SEK ročne (35,41 milióna EUR). Rozhodnutím C(2010) 6050 sa Švédsko od 1. júla 2010 oprávnilo na vyplácanie pomoci, ako sa uvádza v tabuľke 4.

Tabuľka 4: Povolená pomoc/rok v súlade s rozhodnutím K(2010) 6050 a max. pomoc v rokoch 2011 – 2015

		Maximálna priemerná povolená pomoc na jednotku ⁽¹⁾		Jednotka	Maximálna povolená pomoc ⁽²⁾ (mil. SEK/rok)		Maximálny počet oprávnených výrobných faktorov	
			Max. 2011 – 2015			Max. 2011 – 2015		Max. 2011 – 2015
1. Odvetvie mlieka					293,00	288,87	450 000 ton	394 464 ton
– Mlieko dojnic		0,73	0,70	SEK/kg				
– Dojné kozy	(3)	500	466	SEK/kus				
– Pomoc na prepravu mlieka dojnic	(4)	0,039	0,038	SEK/kg				
2. Ošípané a hydina	(5)	1 350	1 347	SEK/DJ	17,94	15,91	16 532 DJ	11 982 DJ
– Ošípané určené na zabitie								
– Prasnice								
– Nosnice								
3. Bobuľoviny a zelenina	(6)	2 800	2 761	SEK/ha	2,03	1,03	750 ha	374 ha
4. Zemiaky		2 500	2 216	SEK/ha	5,7	4,23	2 910 ha	1 908 ha

(1) Výška pomoci na jednotku sa môže v jednotlivých regiónoch odlišovať v rámci limitov maximálneho priemeru.

(2) Maximálna povolená pomoc: 318,67 milióna SEK.

(3) Iba kozy na produkciu mlieka. Odhadovaná produkcia mlieka dosahuje 800 kg mlieka na kozu ročne.

(4) Medzi poľnohospodárskym podnikom a zberným strediskom alebo strediskom prvého spracovania.

(5) Pričom 1 nosnica je 0,01 DJ, prasnica je 0,33 DJ a 1 ošípaná určená na zabitie je 0,10 DJ.

(6) S výnimkou zemiakov.

5.2. Vyplatená pomoc

Severská pomoc

Celkové ročné sumy, ktoré sa vyplatili ako pomoc, sa počas obdobia pohybovali v rozmedzí 282,2 – 285,75 milióna SEK (29,25 – 32,21 milióna EUR) (tabuľka 5). Vyplatená pomoc preto naďalej bola počas celého obdobia veľmi vyvážená s malými odchýlkami medzi jednotlivými rokmi.

Tabuľka 5: Severská pomoc podľa odvetví, v mil. SEK

Podporované odvetvie	2011	2012	2013	2014	2015
Mlieko ⁽¹⁾	265,26	270,07	269,77	272,65	271,08
Ošipané, hydina	15,91	13,75	12,31	12,13	12,60
Bobuľoviny, zelenina vrátane zemiakov	1,03	1,03	0,99	0,97	0,92
Spolu	282,20	284,85	283,07	285,75	284,60

⁽¹⁾ Vrátane kozieho mlieka a podpory na prepravu.

Na základe tohto možno dospieť k záveru, že pri ročnej pomoci, ktorá sa poskytla vo Švédsku, sa dodržiavala maximálna povolená pomoc stanovená v rozhodnutiach.

Celková podpora v oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc

Poľnohospodárstvo v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje schéma pomoci, môže využívať aj nástroje financované EÚ, konkrétne dva piliere v rámci SPP (tabuľka 6). Spomedzi opatrení druhého piliera sú osobitne dôležité podpora pre znevýhodnené oblasti a agroenvironmentálne opatrenia. V rozhodnutí K(2010) 6050 nie je stanovený strop celkovej podpory pre región, na ktorý sa vzťahuje pomoc. Podľa programu rozvoja vidieka na roky 2014 – 2020 sa podpora na striedanie plodín môže vzťahovať iba na oblasti bez prírodných prekážok (predtým znevýhodnené oblasti). Platby na environmentálnu podporu striedania plodín v oblastiach s prírodnými prekážkami sa preto budú znižovať, až kým v roku 2018 nezaniknú. Od roku 2003 sa kontrola úrovne pomoci EÚ vykonáva *ex post*.

Tabuľka 6: Prehľad pomoci vyplatenej vo Švédsku vrátane pomoci Spoločenstva, v mil. SEK

Druh pomoci	2011	2012	2013	2014	2015
Vyrovňavací príplatok (znevýhodnené oblasti)	307,01	312,83	301,95	299,36	617*
Agroenvironmentálna podpora (striedanie plodín)	295,44	297,13	293,62	287,65	32,46*
Severská pomoc ⁸	301,50	297,87	301,53	304,88	303,90
Spolu	903,95	906,71	897,10	891,89	953,36

* Prognóza založená na ukončených čiastočných platbách.

Celková kombinovaná podpora je v jednotlivých rokoch odlišná, nemá však stály trend a od roku 1997 zostáva v rovnakom rozsahu.

⁸ Referenčná úroveň: 318,67 mil. SEK.

5.3. Objemy výroby v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc

Odvetvie mlieka

V rokoch 2011 – 2015 bola priemerná suma vyplatená na produkciu kravského mlieka 267 miliónov SEK. Produkcia mlieka v podporovanej oblasti zodpovedá 13 % celkovej produkcie vo Švédsku. V roku 2015 sa v tejto oblasti nachádzalo menej poľnohospodárskych podnikov produkujúcich mlieko (795) než v roku 2011 (999), ale počet kráv je stabilný a počas piatich rokov sa vyskytli iba menšie odchýlky.

Mlieko je jediná časť výroby zahrnutá do severskej pomoci, pri ktorej počas päťročného obdobia došlo k nárastu produkcie, a to o 2,7 %. Produkcia po tom, ako v roku 2011 dosiahla najnižšiu úroveň, rástla do roku 2014, ale v roku 2015 začala znovu klesať. Podpora na prepravu sa vyplácala 7 až 9 mliekárňam na priemerných 386 202 ton ročne.

Ošípané a hydina

Produkcia ošípaných ostala stabilná a výrazne pod maximálnym počtom oprávnených výrobných faktorov. Od roku 2011 do roku 2013 došlo k prudkému poklesu počtu jatočných ošípaných, ale od roku 2013 sa tento počet zvyšuje, no stále nedosiahol množstvá z roku 2011. Chovatelia ošípaných v severnom Švédsku čelia jednému závažnému faktoru, ktorým je nízky počet bitúnkov. To znamená, že musia prekonávať dlhé vzdialenosti z poľnohospodárskeho podniku na bitúnok a znižujú sa tým možnosti vybrať si, kam budú dodávať svoje zvieratá, a rokovať o cenách na bitúnku. Pokiaľ ide o prasnice určené na chov prasiatok, počet poľnohospodárskych podnikov a prasníc klesá, hoci v roku 2015 sa ich počty zvýšili. Zo súčtu platieb, ktorý neprekročil maximálne povolené úrovne, vyplývajú malé odchýlky počas päťročného obdobia.

Pokiaľ ide o produkciu vajec počas päťročného obdobia, počet podporovaných poľnohospodárskych podnikov a sliepok klesá a klesajú aj sumy vyplácané v priebehu rokov.

Bobuľoviny a zelenina

Každý rok sa podporovalo 94 až 103 poľnohospodárskych podnikov, ktoré produkujú bobuľoviny a zeleninu, čo zodpovedá priemernej výmere 360 ha. V priebehu posledných piatich rokov produkcia kolísala okolo týchto úrovní a dosahuje len približne polovicu maximálneho počtu oprávnených výrobných faktorov.

Závery týkajúce sa objemov výroby

Pokiaľ ide o mlieko, objemy výroby sa za päťročné obdobie mierne zvýšili. Ostatné odvetvia ostávajú tiež pomerne stabilné, aj keď sa produkcia v jednotlivých rokoch líši. Všetky odvetvia sú podstatne pod hranicou maximálneho počtu oprávnených výrobných faktorov.

5.4. Vývoj poľnohospodárstva v regióne, na ktorú sa vzťahuje pomoc

Vo švédskej oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, je nízka hustota obyvateľstva, ktorá naďalej klesá, obmedzený potenciál hospodárskeho rozvoja a zlé podmienky pre poľnohospodárstvo. Pre štruktúru poľnohospodárskych podnikov sú v porovnaní s priemernou situáciou vo Švédsku príznačné menšie, rozptýlenejšie a nepravidelnejšie polia. Na základe toho sa z dôvodu väčších vzdialeností medzi poľami zvyšujú náklady aj na dopravu v rámci poľnohospodárskych podnikov. Pokiaľ ide o najsevernejšie kraje, na ktoré sa vzťahuje schéma severskej pomoci, z podielu vnútroštátnej produkcie (v HRP) od roku 1995 vyplýva klesajúci trend.

Kľúčovým poľnohospodárskym výrobkom v tejto oblasti je mlieko, ktoré tvorí 13 % celkovej produkcie mlieka vo Švédsku. Počet výrobcov v rokoch 2011 až 2015 klesol, zatiaľ čo počet

kráv zostal nezmenený, ale v rámci podporovanej oblasti bol vývoj nerovnomerný. Odvetvie mlieka je jediné výrobné odvetvie, na ktoré sa vzťahuje systém podpory, pri ktorom sa zaznamenalo zvýšenie. V roku 2015 bola produkcia mlieka o 10 000 ton vyššia než v roku 2011. V tomto období sa znížil príjem výrobcov mlieka.

V oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc a v ktorej prevládajú lesy, prispieva využívanie pôdy na poľnohospodársku výrobu k zachovaniu otvorenej krajiny, a to podporuje biodiverzitu. Poľnohospodárske postupy v podporovaných oblastiach sú charakterizované menej intenzívnou výrobou, keďže hlavnými kultúrami sú trávnaté plochy a pasienky. Tie sa spravidla spájajú s nízkou úrovňou používania pesticídov a hnojív. Ich vplyv na životné prostredie je preto menší ako vplyv poľnohospodárskych činností v ostatných častiach krajiny.

Od roku 1990 počet obyvateľov v podporovanom regióne klesol o 3 % v porovnaní so zvýšením obyvateľstva v ostatných oblastiach Švédska (18 %).

6. ZÁVERY

V tejto správe sa uvádza prehľad povolení na poskytnutie severskej pomoci, ktoré sa udelili Fínsku a Švédsku v rokoch 2011 – 2015, a dosiahnutých výsledkov. Správa sa vypracovala na základe údajov, ktoré poskytli orgány členských štátov v súlade s článkom 143 ods. 2 Aktu o prístupí.

6.1. Fínsko

Pokiaľ ide o vykonávanie fínskej schémy severskej pomoci, Komisia konštatuje, že:

1. *Dodržanie maximálnej pomoci stanovenej povoleniami Komisie:* celkové sumy vyplatenej pomoci a celková podpora v oblasti, na ktorú sa vzťahuje severská pomoc, v rokoch 2011 – 2015 neprekročili maximálnu možnú povolenú pomoc stanovenú v rozhodnutí K(2009) 3067 v znení zmien s jednou malou a neplánovanou výnimkou v roku 2014.
2. *Dodržanie maximálneho počtu oprávnených výrobných faktorov:* celková výroba v oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, prekročila maximálny počet oprávnených výrobných faktorov, pokiaľ ide o mlieko a „určité plodiny“. Fínsko uplatnilo pomerné zníženie platieb na jednotku výrobného faktora s cieľom zabrániť prekročeniu príslušných celkových súm povolených platieb a v prípade pomoci na „určité plodiny“ zmenšilo oprávnenú plochu. Prostredníctvom tohto systému sa zabezpečilo, aby sa v každom prípade dodržala povinnosť krajiny týkajúca sa maximálnych celkových súm vyplatenej pomoci, ale pomerné zníženia nezabránili rozšíreniu pomoci na celú výrobu, hoci aj na zníženej úrovni.
3. *Dosiahnutie cieľov schémy pomoci:* vo všeobecnosti pomoc vo Fínsku prispela k zachovaniu úrovni výroby v oblasti a prispela k zachovaniu pracovných miest v poľnohospodárstve. Napriek menej priaznivým výrobným podmienkam sa niektoré výrobné odvetvia rozvíjali lepšie než oblasti vo Fínsku, na ktoré sa pomoc nevzťahovala. V rámci oblasti, na ktorú sa vzťahuje pomoc, pokračoval presun výroby smerom na juh, aj keď sa v najsevernejších oblastiach pomerne menej znižoval počet mliekarenských podnikov a poľnohospodárskych podnikov na produkciu hovädzieho mäsa. Vykonávanie schémy a kritéria použité na rozlíšenie pomoci by sa mali počas nasledujúceho vykazovaného obdobia dôsledne monitorovať s cieľom zväziť úpravu podpory.

6.2. Švédsko

Pokiaľ ide o vykonávanie švédskej schémy severskej pomoci, Komisia konštatuje, že:

1. *Dodržanie maximálnej pomoci stanovenej povoleniami Komisie:* celkové sumy vyplatených severskej pomoci v rokoch 2011 – 2015 neprekročili maximálnu možnú povolenú pomoc stanovenú v rozhodnutiach 96/228/ES a K(2010) 6050.
2. *Dodržanie maximálneho počtu oprávnených výrobných faktorov:* maximálny počet oprávnených výrobných faktorov, na ktoré sa poskytla pomoc, sa dodržal vo všetkých odvetviach, na ktoré sa vzťahuje severská pomoc.
3. *Dosiahnutie cieľov schémy pomoci:* po preskúmaní schémy v roku 2010 sa prostredníctvom pomoci vyplatenej vo Švédsku v prípade hlavného odvetvia – mlieka – umožnilo zachovať v rokoch 2011 – 2015 úroveň výroby. V prípade ostatných podporovaných odvetví ostala výroba na stabilnej úrovni alebo sa mierne znížila. V revidovanom rozhodnutí K(2010) 6050 sa stanovila väčšia flexibilita pri vykonávaní schémy pomoci, ktorá prispela k lepšiemu plneniu cieľov, aj keď podpora môže zmierniť prekážky poľnohospodárskej výroby v podporovanej oblasti iba čiastočne.

Pokračovanie poľnohospodárskej výroby v oboch krajinách prispieva k zachovaniu otvorenej a dobre spravovanej poľnohospodárskej krajiny, na ktorú sa vzťahuje pomoc a v ktorej prevládajú lesy. Zachovanie otvorenej krajiny má pozitívny vplyv na biodiverzitu a prítťažlivosť krajiny. Na základe informácií, ktoré poskytli vnútroštátne orgány, sa Komisia domnieva, že orgány uplatňujú rozhodnutia 2002/404/ES a K(2009)3067 týkajúce sa Fínska a rozhodnutia 96/228/ES a K(2010)6050 týkajúce sa Švédska o pomoci severným regiónom uspokojivo.